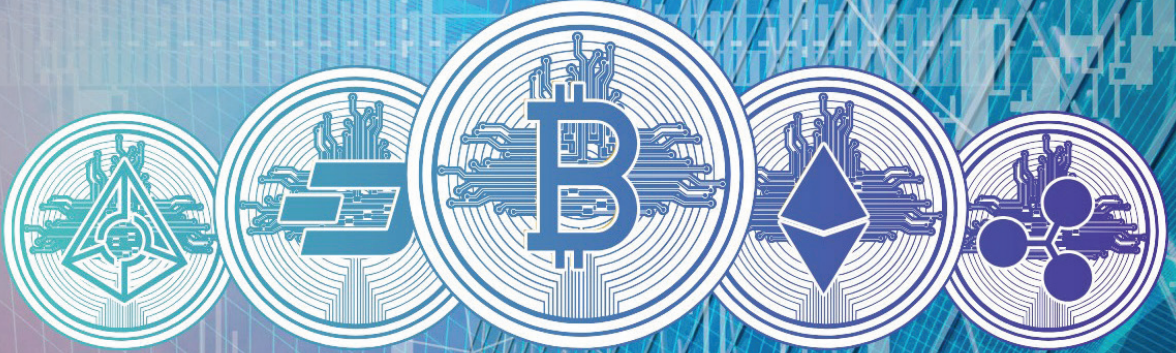

VERGİ PUSULASI

Promosyondur. Para ile satılmaz. Sayı: 12 – Temmuz 2025

KRİPTO VARLIK ALIM-SATIM PLATFORMLARININ VERGİSEL DURUMLARI VE OLASI İŞLEM VERGİSİNİN BÜTÇE GELİRLERİNE ETKİSİ

**Enflasyon Düzeltmesi
Sonuç Hesaplarının
Kâr Dağıtımına Etkisi**

Sedat SARIKAYA
Merve DENİZ

**Finansman Gider
Kısıtlamasıyla İlgili Bazı
Özellikli Hususlar ve
Uygulamada Geline
Son Durum**

Nejdet CUĞ
Sevda Nur AKIŞ

**Adi Ortaklık ve
Transfer
Fiyatlandırması**

Yunus Emre İZCİ

VERGİ PUSULASI

7.YIL

Maliye Denetim Elemanları Derneği 3 Aylık Yayın

Sahibi	Maliye Denetim Elemanları Derneği Adına Dernek Başkanı Adile ECEMİŞ GÜLEÇ
Genel Yayın Yönetmeni	Oytun YAĞLITEPE - Seda ERKAN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü	İbrahim Anıl SÜTÇÜ
Dış İlişkiler Koordinatörü	İbrahim Eren ARSLAN
ve Reklam Sorumlusu	
Yayın Kurulu	Şenay OTO Funda ŞAHİN Ayfer KAYACAN Naciye TAŞKESEN Ömer YÜREK Fırat DEMİR Adem YALÇIN Nasuh ERDÖNMEZ Abdullah YEKELER Faruk YAHŞİ Müslüm KAYMAZ
İstanbul Temsilcisi	Ahmet KESKİNSOY
Ankara Temsilcisi	Halit KORKMAZ
İzmir Temsilcisi	Kazım ATİK
Makale Göndermek İçin	yayin@mded.org
Dizgi ve Görsel Tasarım	Oğuz BEYOĞLU
Yayın Satış ve Yazışma Adresi	Rumeli Cad. Matbaacı Osmanbey Sk. Şükranıye Apt. 34 / 6 Şişli - İSTANBUL (212) 909 13 10 yayin@mded.org www.mded.org
Baskı Cilt	Aryan Basım Tanıtım ve Matbaa Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti. Yüzyıl Mah. Mas-Sit Matbaacılar Sitesi 5. Cadde: No: 57-58 Bağcılar / İstanbul - (212) 544 99 06
Yıllık Abone Bedeli	2.000 TL (KDV Dahil)

- Dergimiz 3 AYLIK DERGİ olup, gönderilen makaleler en az 1 tanesi 10 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan 2 okuma komisyonu üyesi tarafından okunmaktadır.
- Okuma komisyonu tarafından uygun görülen makaleler yayın kurulu kararı ile yayımlanmaktadır. Yazım ve yayın kuralları derginin son sayfasında yer almaktadır.
- Vergi Pusulası Dergisinde yer alan yazı, tablo, şekil veya resimlerin telif hakkı Maliye Denetim Elemanları Derneğine aittir. Bir bölümü veya tamamı Dernek Yönetim Kurulu yazılı izni olmaksızın kopyalanamaz ya da bastırılamaz yazılardan alıntı yapıldığında kaynağın belirtilmesi gerekmektedir.
- Vergi Pusulası Dergisinde yayımlanan yazıların bilimsel ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Bu yazılar Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın veya Vergi Denetim Kurulu'nun görüşü olarak değerlendirilemez

VERGİ PUSULASINDA BU AY

İÇİNDEKİLER

- 10 **Muhammet KAYA** / Vergi Başmüfettişi
KRİPTO VARLIK ALIM-SATIM PLATFORMLARININ VERGİSEL DURUMLARI VE
OLASI İŞLEM VERGİSİNİN BÜTÇE GELİRLERİNE ETKİSİ
- 25 **Sedat SARIKAYA** / Vergi Müfettişi
Merve DENİZ / Vergi Müfettişi Yardımcısı
ENFLASYON DÜZELTMESİ SONUÇ HESAPLARININ KÂR DAĞITIMINA ETKİSİ
- 39 **Nejdet CUĞ** / Vergi Müfettişi
Sevda Nur AKIŞ / Vergi Müfettiş Yardımcısı
FİNANSMAN GİDER KISITLAMASIYLA İLGİLİ BAZI ÖZELLİKLİ
HUSUSLAR VE UYGULAMADA GELİNER SON DURUM
- 50 **Yunus Emre İZCİ** / Vergi Müfettiş Yardımcısı
ADİ ORTAKLIK VE TRANSFER FİYATLANDIRMASI
- 66 **Semih DOLDUR** / Vergi Başmüfettişi
Özge ALDEMİR / Vergi Müfettişi Yardımcısı
HASILAT DENETİMİ ve UYGULAMASI

81

Ali YALÇINKAYA / Vergi Müfettişi

Müslüm KAYMAZ / Vergi Müfettiş

B RDEN FAZLA TAKV M YILINA S RAYET EDEN  NŐAAT VE
ONARMA  ŐLERİNDE  Ő B T M TAR H N N BEL RLENMES 

88

MEVZUATTAK  GEL ŐMELER

Kamil SIR / Vergi Müfettişi

96

GÜNCEL ÖZELGELER

Adem YALÇIN / Vergi Müfettişi

Ahmet YAVUZ / Daire BaŐkan Yardımcısı

108

ULUSLARARASI VERG LEND RME

Dr. Adile Ecemiş GÜLEÇ / Vergi Müfettişi

Değerli Okurumuz,

Genişliğiyle engin denizleri andıran vergi mevzuatında uygulayıcılara elimizden geldiğince doğru yolu gösterme gayesiyle oluşturduğumuz Pusula'nın yeni sayısını istifadelerinize sunmaktan kıvanç duyuyoruz.

Dergimizin bu sayısı, alanında uzman kişilerce hazırlanmış 6 adet makale, seçkin özelge bülteni, vergi mevzuatındaki son değişiklikleri ortaya koyan çalışma ve küresel ölçekte vergicilikteki güncel gelişmelerin yer aldığı uluslararası vergilendirme bölümünden müteşekkildir.

2010'lu yılların başlarından itibaren hayatımızdaki yerini alan ancak bir ödeme aracı mı yoksa bir çeşit menkul kıymet mi olduğu konusunda tereddütler bulunan kripto paraların mahiyeti, özellikle son 5 senelik süreçte finans çevrelerinde nüfuz alanlarının genişlemesiyle netleşmiştir. Ülkemizde de bu husustaki mevzuat değişiklikleri 2024 yılında gerçekleşmiş ve söz konusu varlıklar Sermaye Piyasası Kanunu kapsamına alınmıştır. Bu sayımızda Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan ve kripto paralarla ilgili faaliyetler yürüten platformların vergi karşısındaki durumlarıyla olası işlem vergisi ele alınmıştır. Ayrıca son dönemde vergi camiasının gündeminden düşmeyen enflasyon düzeltmesi ve finansman gider kısıtlaması uygulamalarına ilişkin güncel hususlar ile taze bir uygulama olan hasılat denetiminin genel esasları ortaya konmuştur. Bunların yanında adi ortaklıkların transfer fiyatlandırması hükümleri karşısındaki durumu ile yıllara sirayet eden inşaat işlerinde bitim tarihinin tespitine dair doğrudan özellik arz eden hususlara yönelik çalışmalar istifadelerinize sunulmuştur.

Dergimizin bu sayısında emeği geçen tüm meslektaşlarımıza teşekkür eder, eserlerin siz değerli okurlarımız için faydalı olmasını temenni ederiz.

**Vergi Pusulası Dergisi
Yayın Kurulu**

KRİPTO VARLIK ALIM-SATIM PLATFORMLARININ VERGİSEL DURUMLARI VE OLASI İŞLEM VERGİSİNİN BÜTÇE GELİRLERİNE ETKİSİ

Muhammet KAYA

Vergi Başmüfettişi¹

ÖZET

Bitcoin (BTC) 2020 yılı başlarında yaklaşık 8 bin \$ değerinde iken 2021 yılında yaşanan boğa sezonunda 69 bin \$ baremini aşarak tüm zamanların en yüksek değerine (All-Time High) ulaşmış ve bunun neticesinde kripto para piyasalarında toplam işlem hacmi Türkiye’de 1 milyar doları, dünya genelinde ise 2.5 trilyon doları aşmıştır. Bitcoinin çok yüksek değerlere ulaşması Türkiye’deki bireysel yatırımcıların da dikkatini çekmiş ve böylece kripto varlıklara yatırım yapan kişi sayısı milyonlara ulaşmıştır. Bitcoin 2021 yılında 69 bin \$ ile rekor kırmasının ardından 15 bin \$’a kadar düşmüş ve uzunca süre bu seviyelerde kalmıştır. Günümüz itibarıyla 2021 yılındaki ATH seviyesi geçilerek 111 bin \$ ile yeni rekora ulaşmış ve toplam işlem hacmi dünya genelinde 3.5 trilyon doları aşmış durumdadır. Kripto varlıklara olan talebin gün geçtikçe artması ve bu alandaki teknolojinin gelişmesi ile birlikte hem kripto varlıkların sayısında hem de kripto varlık alım-satım platformların (kripto para borsası) sayısında her gün artış yaşanmaktadır (<https://coinmarketcap.com> verilerine göre; 16.06.2025 tarihi itibarıyla dünya genelinde yaklaşık 17 milyon adet kripto varlık ve 824 adet kripto para borsası bulunmaktadır). Türkiye’de faaliyette bulunmak üzere; Sermaye Piyasası Kuruluna (SPK) başvuruda bulunan² toplam 88 adet kripto varlık alım-satım platformu bulunmakta olup, bu yazımızda söz konusu kripto varlık alım-satım işlemlerinin gerçekleştirildiği platformların elde ettiği gelirler ile bu gelirlerin vergilendirilmesi ve bireysel yatırımcıların kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerine vergi getirilmesi durumunda elde edilecek vergi gelirlerinin bütçe gelirlerine etkisi üzerine değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Kripto Varlık, Platform, İşlem Vergisi

¹ ORCID Numarası: 0000-0001-78-6496 / İletişim: muhammet.kaya@vdk.gov.tr

² <https://spk.gov.tr/kurumlar/kripto-varlik-hizmet-saglayicilar/faaliyette-bulunanlar-listesi>

Erişim Tarihi: 12.05.2025

GİRİŞ

Kripto varlık alım-satım platformlarının, kripto para borsası işletmeciliği faaliyetlerinden elde ettiği ana gelirleri genel itibariyle; kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden doğan komisyon ücretleri (*TL veya kripto varlık cinsinden*), kripto para borsasına dahil kullanıcıların platform hesaplarında yer alan TL'leri çekmeleri karşılığında her bir işlem için alınan TL çekme ücreti ve kripto para borsasına dahil kullanıcıların kripto varlıklarını çekmeleri (*farklı kripto varlık alım-satım platformlarına transfer etmeleri*) karşılığında kripto varlık cinsinden kesilen çekme/transfer ücretleri (network fee) oluşturmaktadır. Diğer taraftan, kripto varlık alım-satım platformları tarafından kripto para borsası işletmeciliği faaliyetleri kapsamında kripto varlık transferlerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla blockchain ağına/madencilere (miner) komisyon ödenmekte ve ayrıca platformların alt yapısal hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla teknik destek alınması neticesinde belli maliyetlere de katlanılmaktadır. Platformların bu gelirleri ile katlandıkları maliyetlerin vergisel yönden değerlendirilmesine ve bireysel yatırımcıların kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerine, platformlarca uygulanan komisyon oranına benzer oranda (binde 1) işlem vergisi benzeri bir vergi getirilmesi durumunda elde edilebilecek vergi gelirlerinin bütçe gelirlerine ne kadarlık bir katkı sağlayabileceğine ve bu yöntemin avantajlarına başlıklar halinde yer verilmiştir.

1. KRİPTO VARLIK ALIM-SATIM PLATFORMLARININ VERGİSEL DURUMLARI

Kripto varlık alım-satım platformlarının faaliyetleri genel olarak “kripto para” olarak adlandırılan Bitcoin (BTC) başta olmak üzere Ethereum (ETH), Tether (USDT), Cardano (ADA), Solana (SOL), Ripple (XRP), Polkadot (DOT), Litecoin (LTC), Tron (TRX), Dogecoin (DOGE) gibi 15 milyonun üzerinde çeşidi bulunan kripto varlıkların alınması, satılması ve transfer edilmesine aracılık sağlamaktır. Platformlar tarafından bu hizmetler, ilgili platformlara ait web sitesi ve mobil uygulamalar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Uygulamada firmalar tarafından verilen bu hizmetlere “Bitcoin Borsası” denilmektedir.

Bitcoin; kişiler arası para transferini kolaylaştırmak amacı ile oluşturulan hiç bir merkeze, bankaya ya da elektronik para kuruluşlarına bağlı olmayan açık kaynak kodlu bir bilgisayar yazılımıdır. Bitcoin “madencilik” adı verilen bir algoritma sürecinin sonucunda yetkin donanımlar vasıtası ile oluşturulmaktadır. Bitcoinin madencilik ile elde edilmesi neredeyse normal bir kullanıcı için çok zor ve maliyeti çok yüksek olduğundan hazır dolaşımda olan Bitcoinler alınmakta ve kullanılmaktadır. Bu ihtiyaçtan dolayı da “Bitcoin Borsaları” hizmet vermeye başlamıştır.

Kripto varlık sistemine dahil olarak işlem (alım, satım, değişim, transfer) yapmak için

öncelikle “Sanal Cüzdan” oluşturulması gerekmektedir. Sistemde, hangi kullanıcının kaç adet Bitcoine ya da başka bir kripto varlığa sahip olduğunu kaydeden ve her işlemten önce alıcı ile satıcının protokol adreslerini kontrol ederek varlık aktarımının kaydını tutan bir ana hesap defteri bulunmaktadır. Bu sanal hesap defteri “blockchain” olarak adlandırılmaktadır. Bütün Bitcoin borsaları ve sistemleri aynı prosedür ile çalışmaktadır.

Kullanıcıların platformların web siteleri veya mobil uygulamaları üzerinden işlem yapılabilmesi için öncelikle üyelik kaydı gerekmektedir. Üyelik kaydı sırasında onaylı e-posta veya cep telefonu yolu kullanılmaktadır. Ancak sistem içerisinde işlem yapabilmek için (*özellikle kripto varlık transfer işlemleri için*) kullanıcıların mutlaka KYC (müşteriyi tanı) işleminin yapılması (nüfus cüzdanı, ehliyet ya da pasaport cüzdan örneklerinin ve öz çekim fotoğrafların kayıt edilmesi) zorunludur. Platformlar tarafından talep edilen bu bilgiler ile kullanıcılar tarafından paraya yatırmak ve çekmek için kullanılan banka hesap bilgileri karşılıklı olarak teyit edilmektedir. İlgili platform nezdindeki hesabınıza para yatırabilmek veya çekebilmek için para gönderimi yapılan banka hesabı sahibi ile platform nezdindeki hesap sahibi aynı kişi olmalıdır.

Yukarıda anlatılan şekilde kayıtlı kullanıcı olduktan sonra kullanıcılar kripto varlık almak için kendi hesap numaralarından platformların banka hesaplarına para yatırmaktadırlar.

Yatırılan tutarlar karşılığında alıcı emir girişi ile satıcının emir girişi eşleştikten sonra satın alınan kripto varlık verileri kullanıcı cüzdanlarına tanımlanmaktadır. Bu işlemlerin sonucunda aracılık hizmet bedelini oluşturulan komisyonlar alıcı ve satıcıdan kesilmekte, komisyon sonrası kalan tutar satıcının hesabına gönderilmektedir.

Türkiye’de faaliyet gösteren kripto varlık alım-satım platformlarının kripto para borsası işletmeciliği faaliyetlerinden elde ettiği ana gelirleri özetle aşağıdaki gibidir;

1-Kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden doğan komisyon gelirleri (TL veya kripto varlık cinsinden),

2-Kripto para borsasına dahil kullanıcıların hesaplarında yer alan TL’leri banka hesabına çekmeleri karşılığında her bir işlem için alınan (işlem başı 3,00-TL gibi) TL cinsinden çekim ücreti,

3-Kripto para borsasına dahil kullanıcıların Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Tether (USDT), Cardano (ADA), Solana (SOL), Ripple (XRP), Arbitrum (ARB) ve benzeri kripto varlıklarını çekmeleri (farklı kripto varlık alım-satım platformlarına transfer etmeleri) karşılığında BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB veya ilgili kripto varlık cinsinden kesilen çekim ücretleri (network fee) oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, kripto varlık alım-satım platformları tarafından kripto para borsası işletmeciliği faaliyetleri kapsamında kripto

varlık transferlerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla blockchain ağına komisyon ödenmekte ve ayrıca platformların alt yapısal hizmetlerin geliştirilmesi (*Yazılım geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, teknik bakım, versiyon güncellemeleri, sorun/çökme düzeltmeleri, güvenlik kontrolleri, depolama hizmetleri vb.*) amacıyla için yurt içinden ve yurtdışından teknik destek alınması neticesinde belli maliyetlere de katlanılmaktadır.

Bu kapsamda, kripto varlık alım-satım platformlarının aşağıda belirtilen gelirleri ve katlandıkları maliyetler yönünden özet niteliğinde vergisel değerlendirmelerimize yer verilecektir.

- ❖ Banka hesabına para çekme işlemlerinden elde edilen TL cinsinden çekme ücreti gelirleri,
- ❖ Kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden elde edilen TL cinsinden komisyon gelirleri,
- ❖ Kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden elde edilen kripto varlık cinsinden komisyon gelirleri
- ❖ Kripto varlık transferler işlemlerinden elde edilen kripto varlık cinsinden çekme ücreti / komisyon gelirleri,
- ❖ Siber saldırı sonucu platform cüzdanlarından çalınan kripto varlıkların gider olarak dikkate alınması,
- ❖ Blockchain ağına / madencilere (miner)

ödenen komisyonların gider olarak dikkate alınması,

- ❖ Yurt dışından alınan teknik hizmetlere ilişkin vergisel yükümlülükler,
- ❖ Komisyon gelirlerine ilişkin faturalandırma süreci,

1.1 TL Cinsinden Çekim Ücreti ve Komisyon Gelirleri

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 1'inci maddesine göre; kurum kazançları kurumlar vergisine tabi olup, kurum kazancı gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluşmaktadır.

KVK'nın 2'nci maddesinde ise kurumlar vergisi mükellefleri sıralanmış; sermaye şirketlerine de yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6'ncı maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır;

"(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Ziraî faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun 59 uncu maddesinin son fıkra hükmü de dikkate alınır."

Buna göre, kurum kazançlarının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) ilgili hükümleri dikkate alınarak, kurumların

bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancına ulaşılacaktır.

GVK'nın "Ticari kazancın tarifi" başlıklı 37'nci maddesinde, "*Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.*" denilmektedir. Bu durumda tam mükellef kurumların elde ettiği kazançlar, niteliği ne olursa olsun ticari kazançtır.

Ticari kazançta elde etme tahakkuk esasına bağlanmıştır. Tahakkuk esasına göre miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşen gelir tahsil edilmese bile elde edilmiş yani vergiyi doğuran olay gerçekleşmiş olmaktadır.

Aynı şekilde tahakkuk esasına göre miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşen gider ödenmese bile katlanılmış yani vergiyi doğuran olay gerçekleşmiş olmaktadır.

Sermaye şirketi olarak faaliyet gösteren kripto varlık alım-satım platformları kurumlar vergisi mükellefi olup, kripto para borsacılığı faaliyeti kapsamında elde edilen tüm gelirler ticari kazanç niteliğindedir.

Kullanıcıların platform nezdindeki paralarını şahsi banka hesabına aktarmaları karşılığında kullanıcıların bakiye tutarlarından kesilen TL cinsinden çekme ücreti gelirleri ile kullanıcıların kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden her işlem bazında platform tarafından belirlenmiş komisyon oranları üzerinden kesilen TL cinsinden komisyon gelirleri kripto varlık alım-satım platformları açısından kurum kazancı olarak vergiye tabi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDVK) 1'inci maddesine göre, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabi bulunmaktadır.

KDV Kanununun 6'ncı maddesinde işlemlerin Türkiye'de yapılmasının hizmetler bakımından hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Hizmetin tanımı ise, anılan Kanunun 4'üncü maddesinde yapılmıştır. Buna göre, "hizmet"; teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir. Bu işlemler; bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebilir.

Vergiye doğuran olay ise, Kanunun 10'uncu maddesinde belirlenmiştir. Buna göre, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde malın teslimi veya hizmetin yapılması ile vergiyi doğuran olay meydana gelmektedir (KDVK Md. 10/a). Kısım kısım mal teslimi ve hizmet yapılması mutata olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılması ile vergiyi doğuran olay gerçekleşmektedir (KDVK Md. 10/c).

KDV Kanununun 20'nci maddesinde verginin matrahı hüküm altına alınmıştır. Buna göre; teslim ve hizmet işlemlerinde matrah, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedeldir, bedel deyimi, malı teslim alan veya kendisine

hizmet yapılan veya bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade eder.

Yukarıda yer alan yasal açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; kripto varlık alım-satım platformları açısından ticari kazanç niteliğinde olan, TL cinsinden elde edilen çekme ücreti gelirleri ile TL cinsinden elde edilen komisyon gelirleri katma değer vergisine tabi olup; anılan Kanunun 28'nci maddesi uyarınca KDV oranı %20'dir.

1.2 Kripto Varlık Cinsinden Transfer Ücretleri ve Komisyon Gelirleri

Kullanıcıların platform nezdindeki Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Tether (USDT), Cardano (ADA), Solana (SOL), Ripple (XRP), Arbitrum (ARB) ve benzeri kripto varlıklarını çekmeleri (withdraw) karşılığında kripto varlık alım-satım platformları tarafından BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB ve benzeri kripto varlık cinsinden çekme ücreti (network fee) alınmaktadır.

BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB ve benzeri kripto varlık çekme ücretinden kast edilen, kullanıcıların sanal cüzdanlarında yer alan BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB ve benzeri kripto varlıklarını kullanmış oldukları kripto varlık alım-satım platformu dışında başka bir merkezi ya da merkeziyetsiz platforma transfer etmeleri sırasında BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB ve

benzeri kripto varlık cinsinden kesilen tutarları ifade etmektedir.

Örnek vermek gerekirse; Binance platformuna ait cüzdanınızda yer alan Ethereum (ETH) veya Arbitrum (ARB) isimli coini başka bir platform olan OKX platformuna transfer etmemiz karşılığında Binance platformu tarafından ETH veya ARB cinsinden bir komisyon (network fee) kesilmektedir. Buradaki komisyonlar aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere her bir kripto varlık için ve kullanılan transfer ağına bağlı olarak değişebilmektedir.

ETH	Fee	
Network	ETH Karşılığı	\$ Karşılığı*
BNB Smart Chain (BEP20)	0,0000048 ETH	0,0135 \$
Ethereum (ERC20)	0,0004 ETH	1,1200 \$
Base	0,00005 ETH	0,1384 \$
Arbitrum One	0,00004 ETH	0,1107 \$
Optimism	0,000005 ETH	0,0138 \$
zkSync Era	0,00004 ETH	0,1107 \$
Manta Network	0,00003 ETH	0,0839 \$
Scroll	0,00005 ETH	0,1403 \$
Starknet	0,0001 ETH	0,2807 \$
ARB	Fee	
Network	ARB Karşılığı	\$ Karşılığı*
Ethereum (ERC20)	4,82 ARB	1,9700 \$
Arbitrum One	0,48 ARB	0,1968 \$
* Kripto varlığın güncel piyasa değerine göre anlık değişkenlik göstermektedir.		

Yine söz konusu platformlarda kripto varlık cinsinden yapılan alım-satım-değişim işlemlerinde alım-satım-değişim işlemi yapılan kripto varlık cinsinden komisyon geliri alınabilmektedir. Türkiye'de faaliyette bulunan kripto varlık alım-satım platformlarının hemen hemen hepsi TL ile alım-satım işlemi yanında en yüksek işlem

hacmine sahip stablecoin olan Tether (USDT) ile de alım-satım işlemini desteklemektedir.

TL ile alım-satım işlemlerinde bir önceki bölümde ifade edildiği üzere; komisyonlar işlem anında TL cinsinden kesilmektedir. Ancak, TL ile USDT alım işlemi gerçekleştirildikten sonra USDT karşılığında USDT paritesinde işlem gören kripto varlıklar alım-satım işlemine konu edilmektedir.

Örneğin; Avalanche (AVAX) coin Binance TR / BtcTürk / Paribu / Bitexen / Icyripex platformlarında USDT paritesinden alım-satım işlemine konu edilebilmekte olup, USDT karşılığında AVAX alım veya satım işlemi gerçekleştirildiğinde komisyon USDT veya AVAX cinsinden kesilebilmektedir (*İşlemler genellikle komisyona tabi olmakla birlikte bazı platformlar dönemsel olarak komisyon almamaktadır*).

Konuyla ilgili net bir mevzuat olmaması, kripto varlıkların fiyatlarının çok değişkenlik göstermesi ve kripto varlık cinsinden kesilen komisyon gelirlerinin TL'ye çevrilmeden kripto varlık cinsinden hesaplarda kalması / satışa konu edilmemesi durumu söz konusu gelirlerin beyan dışı bırakılmasına neden olabilmektedir.

Bu kapsamda; BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB ve benzeri kripto varlık cinsinden kesilen çekim ücretleri ile komisyon gelirlerinin TL cinsinden karşılığı hesaplanırken;

-BTC, ETH, USDT, ADA, SOL, XRP, ARB

ve benzeri kripto varlık çekme ücretleri ile komisyon gelirlerinin işlem anındaki fiyatının dikkate alınarak TL karşılığının hesaplanması (*elde edilen kripto varlık komisyon miktarı ile o andaki TL karşılığı çarpılarak komisyon gelirinin hesaplanması*),

-veya günler itibarıyla 24 saatlik zaman dilimindeki ağırlıklı ortalama fiyatlarının dikkate alınarak TL karşılığının hesaplanması yerinde olacaktır (*Ortalama fiyat işlem adeti ve fiyat baz alınarak oluşan fiyatı, ağırlıklı ortalama fiyat ise bunların yanı sıra işlem hacmi de dikkate alınarak belirlenen fiyatı ifade etmektedir*).

Kullanıcıların kripto varlık alım-satım-değişim işlemleri üzerinden her işlem bazında platform tarafından belirlenmiş komisyon oranları üzerinden yine kripto varlık cinsinden kesilen komisyon gelirleri ile kullanıcıların kripto varlıklarını farklı platformlara aktarmaları karşılığında kripto varlık transfer işlemleri üzerinden her işlem bazında kesilen kripto varlık cinsinden çekme ücreti gelirleri, kripto varlık alım-satım platformları açısından kurum kazancı olarak vergiye tabi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, kripto varlık alım-satım platformları açısından ticari kazanç niteliğinde olan söz konusu gelirler, TL cinsinden elde edilen komisyon gelirleri gibi katma değer vergisine tabidir. Platformlar tarafından kullanıcıların işlemleri üzerinden kesilen komisyon oranları KDV dahil olarak hesaplanmaktadır. Bu kapsamda kripto varlık

cinsinden elde edilen komisyon gelirleri ile transfer ücreti gelirleri de KDV dahil kabul edilip iç yüzde yöntemi ile KDV hesaplanarak beyana konu edilebilir.

1.3 Blockchain Ağına / Madencilere (Miner) Ödenen Komisyonlar

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 6’ncı maddesinde, kurum kazançlarının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanunu’nun “Ticari Kazanç” başlıklı birinci bölümünün bilanço esasında ticari kazancın tespitinin düzenlendiği 38’inci maddesinde; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41’inci maddeleri hükümlerine uyulacağı, belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun “İndirilecek giderler” başlıklı 40/1. maddesine göre;

“Safi kazancın tespit edilmesi için, aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

1. Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler: (İhracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu bentte yazılı giderlere ilaveten bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hâsılatın binde beşini aşmamak şartıyla yurt

dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilirler.)”

Buna göre, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun 40/1. maddesi gereğince ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler, indirim konusu yapılabilecektir. Ticari kazancın elde edilmesi ve sürdürülmesi için yapılan giderlerin indirilebilmesi için;

✓Giderlerle kazancın elde edilmesi ve idame edilmesi arasında illiyet bağı bulunması,

✓Giderlerin kazancın elde edilmesine yönelik olması,

✓Harcamanın yapıldığı gelir doğuran olayın vergiye tabi bulunması,

✓Karşılığında gayri maddi bir kıymet elde edilmemiş olması,

✓Giderlerin maliyete dahil edilecek giderlerden olmaması,

✓Dönemsellik ilkesine aykırı bulunmaması,

✓Miktar ve mahiyet olarak kesinleşmiş olması başka bir ifadeyle tahakkuk etmiş olması, gerekmektedir.

Kripto varlık transfer işlemleri esnasında blockchain ağına, gönderilen kripto varlık cinsinden komisyonlar ödenebilmektedir. Bu komisyonlar seçilen blockchain ağına, piyasasının yoğunluğuna, transfer işleminin tamamlanması/onaylanması süresinin

kısaltılması taleplerine bağlı olarak farklılaşmaktadır.

Blockchain ağına / madencilere (miner) ödenen komisyonlara kripto para borsacılığı faaliyetinin yürütülmesinde yani bu hizmetten elde edilen kazancın oluşumunda katlanılmaktadır.

Bu durum, blockchain ağına / madencilerine (miner) ödenen komisyonların da kurum kazancının tespitinde “*Satılan Hizmet Maliyeti*” adı altında gider olarak dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

1.4 Siber Saldırı Sonucunda Çalınan Kripto Varlıklar İçin Karşılık Ayrılması veya Doğrudan Gider Yazılması

Kripto varlık alım-satım platformların sistemlerine yapılan siber saldırılar sonucunda platformların cüzdanlarında bulunan kripto varlıklar cüzdanlardan çalınabilmektedir. Bu durumda söz konusu çalınan kripto varlıklar karşılığında şüpheli ticari alacak karşılığı ayırma veya doğrudan gider olarak dikkate alma yoluna gidilebilmektedir.

Dünyanın en büyük kripto varlık alım-satım platformlarından birisi olan Bybit geçtiğimiz günlerde hack saldırısına maruz kalmış ve soğuk cüzdanlarından 1,4 milyar dolardan fazla varlığın çalınmasıyla tarihin en büyük kripto hırsızlıklarından birine maruz kalmıştır.³

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 323’üncü maddesinde belirtilen şartlar, Gelir

Vergisi Kanununun 40/1, 40/3 ve 88’inci maddeleri ile Kurumlar Vergisi Kanununun 11/1-g maddesinde yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde söz konusu zarar/ziyanın kurum kazancından tenzil edilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

1.5 Yurt Dışından Alınan Hizmetlerde Vergisel Yükümlülükler

Kripto varlık alım-satım platformlarının faaliyetleri platformlara ait web siteleri ve mobil uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirildiğinden; yazılım geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, teknik bakım, versiyon güncellemeleri, sorun/çökme düzeltmeleri, güvenlik kontrolleri, depolama hizmetleri gibi yurt dışından teknik hizmetler alınmasına ihtiyaç duyulmakta olup, söz konusu hizmetler mahiyet itibarıyla gayrimaddi hak kiralaması niteliğinde olabilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)’nın 3’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında yer alan: “(2) *Dar mükellefiyet: Kanunun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanuni ve iş merkezlerinin her ikisi de Türkiye’de bulunmayanlar, sadece Türkiye’de elde ettikleri kazançlar üzerinde vergilendirilirler*” hükmü ile dar mükellef kurumların Türkiye’de elde ettikleri kazançlar üzerinden vergilendirilecekleri belirtilmiştir.

Aynı maddenin 3’üncü fıkrasının (ç) bendi hükmüne göre, dar mükellefiyette kurum kazancını oluşturan kazanç ve iratlar arasında; Türkiye’de elde edilen “*taşınır ve taşınmazlar*

³ <https://tr.tradingview.com/news/muhabbat:3949595e7d9e8:0> Erişim Tarihi: 11.06.2025

ile hakların Türkiye’de kiralanmasından elde edilen iratlar” sayılmıştır.

Dolayısıyla dar mükellef kurumlar Türkiye’de bu şekilde elde ettikleri hakların kiralanmasından elde ettikleri iratlar nedeniyle kurumlar vergisinin mükellefidirler. Ayrıca, 4’üncü fıkra, “*Bu maddede belirtilen kazanç veya iratlar ile gelir unsurlarının Türkiye’de elde edilmesi ve Türkiye’de daimî temsilci bulundurulması konularında, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.*” hükmü ile “Türkiye’de elde edilmesi” kavramı ile ne anlaşılması gerektiğinin Gelir Vergisi Kanununun hükümlerine göre belirleneceği belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK)’nın 7’nci maddesinde ise, kazanç ve iradın Türkiye’de elde edilmesi düzenlenmiş olup, aynı maddenin 1’inci fıkrasının 5’inci bendinde yer alan “*Gayrimenkul sermaye iratlarında: Gayrimenkulün Türkiye’de bulunması ve bu mahiyetteki mal ve hakların Türkiye’de kullanılması veya Türkiye’de değerlendirilmesi;*” hükmü ile hakların Türkiye’de kullanılması veya değerlendirilmesi sonucunda buna ilişkin kazanç ve iradın Türkiye’de elde edilmiş sayın edileceği ortaya konmuştur.

Aynı maddenin devamında ise “*değerlendirmeden maksat, ödemenin Türkiye’de yapılması veya ödeme yabancı memlekette yapılmışsa, Türkiye’de ödiyenin veya nam ve hesabına ödeme yapılanın*

hesaplarına intikal ettirilmesi veya karından ayrılmasıdır.” açıklamasına yer verilmiştir.

KVK’nın 30’uncu maddesinde ise, dar mükellef kurumların Türkiye’de elde ettikleri kazançlar üzerinden vergi kesintisi yapma sorumluluğu, bu kazanç ve iratları avanslar da dâhil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettirenlere verilmiştir. Söz konusu madde hükmü aşağıdaki gibidir:

“... (2) *Ticarî veya ziraî kazanca dâhil olup olmadığına bakılmaksızın telif, imtiyaz, ihtira, işletme, ticaret unvanı, marka ve benzeri gayrimaddihakların satışı, devir ve temlik karşılığında nakden veya hesaben ödenen veya tahakkuk ettirilen bedeller üzerinden bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişilerce % 15 oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılır...*”

Yukarıda yer alan kanun hükümlerine göre, dar mükelleflere yapılan gayrimaddi hak bedeli ödemeleri üzerinden, söz konusu kazancın ticareti veya ziraî kazanca dahil olup olmadığına bakılmaksızın, gayrimaddi hak bedelini ödeyenlerin 2009/14593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’na göre %20 kurumlar vergisi kesintisi yapılması gerekmektedir.

Aynı maddenin 11’inci fıkrasına göre yapılacak vergi kesintisinde kazanç ve iratlar gayrisafî tutarları üzerinden dikkate alınır. Kesilmesi gereken verginin ödemeyi yapan tarafından üstlenilmesi halinde vergi kesintisi, fiilen ödenen tutar ile ödemeyi yapanın yüklendiği verginin toplamı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, dar mükelleflerin vergilendirilmelerine ilişkin esasların tespiti bakımından birinci sırada başvurulması gereken hukuki metin, dar mükellefin mukimi bulunduğu devlet ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'dır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK)'nın 1'inci madde hükmüne göre, Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabidir. Maddenin 2'nci bendinde her türlü mal ve hizmet ithalatının, 3/f bendinde de Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin, katma değer vergisinin konusunu teşkil ettiği belirtilmiştir.

KDVK'nun 4'üncü maddesinde ise hizmet; *“teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.”* şeklinde tanımlanmıştır.

İşlemlerin Türkiye'de yapılması ise, anılan Kanun'un 6'nci maddesinde *“Malların teslim anında Türkiye'de bulunmasını, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade eder.”* şeklinde açıklanmıştır.

Buna göre; Gelir Vergisi Kanununun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemi, Katma Değer Vergisi Kanunu açısından hizmet kavramı içinde yer almaktadır. Hizmetlerin ise Katma Değer Vergisi Kanununun konusuna girebilmesi için

hizmetin Türkiye'de yapılması veya hizmetten Türkiye'de faydalanılması gerekmektedir.

Hizmetten Türkiye'de faydalanılması koşulu hizmetin Türkiye'deki faaliyetle ilgili olması olarak yorumlanmaktadır. Buna göre Türkiye'deki faaliyetle ilgili olarak yurtdışından alınacak bir hizmet de KDV'nin konusuna girmektedir.

1.6 Komisyon Gelirlerine İlişkin Faturalandırma Süreci

Kripto varlık alım-satım platformların ortalama 6-7 milyon civarında kullanıcısının olduğu ve kullanıcıların gün içerisinde onlarca kez alım-satım işlemi gerçekleştirdiği düşünüldüğünde her bir işlem yerine haftalık veya aylık bazda gerçekleştirilen toplam işlem neticesinde elde edilen komisyon geliri üzerinden fatura düzenlenmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

2. BİREYSEL YATIRIMCILARIN ALIM-SATIM İŞLEMLERİNE VERGİ GETİRİLMESİ HALİNDE BÜTÇE GELİRLERİNE ETKİSİ

Türkiye, nüfusuna oranla %19,3 ile dünyada en fazla kripto varlık yatırımcısına sahip 3. ülke konumunda bulunmakta olup, Türkiye'de toplam 20 milyonun üzerinde kripto varlık yatırımcısı olduğu tahmin edilmektedir.⁴

Kripto varlık alım-satım platformlarının gerek kullanıcı sayılarının gerekse işlem hacimlerinin çok yüksek seviyelere ulaşması

⁴ <https://www.dunya.com/ekonomi/turkiyede-kripto-para-yatirimi-yapanlarin-sayisi-ortaya-cikti-haberi-756092>
Erişim Tarihi: 12.06.2025

elde edilen komisyon gelirlerinin de artmasını sağlamaktadır.

Söz konusu platformların ana gelirlerinin kullanıcıların alım-satım işlemleri üzerinden kesilen (ortalama binde bir) komisyon gelirleri olduğu düşünüldüğünde; platformların <https://coinmarketcap.com> web sitesi üzerinden temin edilen işlem hacimlerine ilişkin verilerden hareketle yıllık bazda elde edebilecekleri komisyon gelirleri ile bireysel

yatırımcı işlemlerine aynı veya daha yüksek oranda işlem vergisi benzeri vergi getirilmesi halinde bütçeye gelirlerine ne kadarlık bir katkı sağlayabileceği üzerine hesaplama yapılacaktır.

Türkiye’de faaliyette bulunan ve en yüksek işlem hacmine sahip kripto varlık alım-satım platformlarının <https://coinmarketcap.com> verilerine göre belirli tarih aralığında 24 saatlik ortalama işlem hacimleri aşağıdaki gibidir;

PLATFOM	Tarih İtibarıyla 24 Saatlik İşlem Hacmi						Ortalama İşlem Hacmi
	10.06.2025	11.06.2025	12.06.2025	13.06.2025	14.06.2025	15.06.2025	
BİNANCE TR	390 Milyon \$	320 Milyon \$	298 Milyon \$	325 Milyon \$	272 Milyon \$	167 Milyon \$	295 Milyon \$
BTCTURK	234 Milyon \$	196 Milyon \$	154 Milyon \$	168 Milyon \$	134 Milyon \$	96 Milyon \$	163 Milyon \$
PARİBU	121 Milyon \$	114 Milyon \$	98 Milyon \$	107 Milyon \$	91 Milyon \$	75 Milyon \$	101 Milyon \$

Kripto varlık alım-satım platformları, alım-satım komisyon ücretlerinde kullanıcının son 30 günde yapmış olduğu işlem hacmine göre farklı komisyon oranları uygulayabilmektedir. İşlem hacmi arttıkça ödenen komisyon oranları da düşebilmektedir.

Tabloda belirtilen kripto varlık alım-satım kendi web sitelerinden elde edilen verilere platformlarının, TL spot işlem alım-satım göre özetle aşağıdaki gibidir; çiftlerinde uyguladığı komisyon oranları,

BİNANCE TR ⁵		
Seviyeniz	30 Gün Alım Satım Hacmi (TRY)	Piyasa Yapıcı / Piyasa Alıcı
Bronz	0 - 1,000,000	0.10% / 0.15%
Gümüş	1,000,000 - 5,000,000	0.09% / 0.15%
Altın	5,000,000 - 10,000,000	0.08% / 0.15%
Platinum	10,000,000 - 50,000,000	0.04% / 0.15%
Elmas	50,000,000+	0.02% / 0.10%
BTCTURK ⁶		
Kademe	30 Gün Alım Satım Hacmi (TRY)	Piyasa Yapıcı / Piyasa Alıcı
1	0 - 2,000,000	0.12% / 0.20%
2	2,000,000 - 10,000,000	0.11% / 0.19%
3	10,000,000 - 25,000,000	0.10% / 0.18%
4	25,000,000 - 100,000,000	0.08% / 0.16%
5	100,000,000 - 250,000,000	0.06% / 0.12%

⁵ <https://www.binance.tr/fees/schedule> Erişim Tarihi: 13.06.2025

⁶ <https://kripto.btcturk.com/yardim/komisyonlar> Erişim Tarihi: 13.06.2025

6	250,000,000 - 1,000,000,000	0.04% / 0.10%
7	1,000,000,000 - 2,000,000,000	0.02% / 0.09%
8	2,000,000,000+	0.01% / 0.08%
PARİBU⁷		
Kademe	30 Gün Alım Satım Hacmi (TRY)	Piyasa Yapıcı / Piyasa Alıcı
1	0 - 50,000	0.25% / 0.35%
2	50,000 - 100,000	0.22% / 0.30%
3	100,000 - 1,000,000	0.20% / 0.25%
4	1,000,000 - 5,000,000	0.14% / 0.20%
5	5,000,000 - 25,000,000	0.10% / 0.18%
6	25,000,000 - 50,000,000	0.08% / 0.16%
7	50,000,000 - 100,000,000	0.06% / 0.14%
8	100,000,000 - 500,000,000	0.04% / 0.12%
9	500,000,000 - 1,000,000,000	0.02% / 0.10%
10	1,000,000,000 +	0.01% / 0.06%

Kripto varlık alım-satım platformlarının diğer finansal piyasalardan farklı olarak 7/24 faaliyet göstermesi sebebiyle; platformların günlük ortalama işlem hacimleri 365 gün ile çarpılarak yıllık işlem hacimleri ve bu yıllık işlem hacimlerinden hareketle platformlar tarafından uygulanan komisyon oranları dikkate alınarak toplam komisyon gelirleri tahmini olarak aşağıdaki gibi hesaplanmıştır (*kur 39,00-TL ve en düşük komisyon oranı olan binde 1 oranı dikkate alınmıştır*).

PLATFOM	Günlük Ortalama İşlem Hacmi	Yıllık İşlem Hacmi (\$)	Yıllık İşlem Hacmi (TL)	Komisyon Oranları	Tahmini Komisyon Gelirleri
	A	B=(Ax365)	C=(Bx39)	D	E=(Cx D)
BİNANCE TR	295 Milyon \$	100 Milyar \$	3.9 Trilyon TL	0,10%	3.9 Milyar TL
BTCTURK	163 Milyon \$	60 Milyar \$	2.3 Trilyon TL	0,10%	2.3 Milyar TL
PARİBU	101 Milyon \$	36 Milyar \$	1.4 Trilyon TL	0,10%	1.4 Milyar TL
TOPLAM					7.6 Milyar TL

Türkiye’de faaliyette bulunan ve en yüksek işlem hacmine sahip kripto varlık alım-satım platformlarının, <https://coinmarketcap.com> verilerinden hareketle, yıllık işlem hacimleri üzerinden hesaplanan komisyon gelirleri tahmini olarak 7.5 milyar TL civarında olmaktadır. Diğer kripto varlık alım-satım platformlarını da dahil ettiğimizde toplam komisyon geliri rakamın 9-10 milyar TL aralığında olması muhtemel bulunmaktadır.

Kripto varlık alım-satım platformları, yatırımcı işlemlerine de komisyon oranına bu komisyon gelirleri üzerinden kurumlar benzer oranda (binde 1) vergi getirilmesi vergisi ve katma değer vergisi ödeyerek bütçe halinde bütçe gelirlerine doğrudan 7.5 - 10 gelirlerine katkı sağlamaktadır. Bireysel milyar TL arasında bir kaynak yaratacaktır.

⁷ <https://www.paribu.com/destek/#/trade/9> Erişim Tarihi: 13.06.2025

Vergi oranının her bir birim artışı karşılığında bütçeye sağlanacak gelir 7.5 - 10 milyar TL artış gösterecektir.

Bireysel yatırımcı işlemlerine komisyon oranına benzer oranda (binde 1) vergi getirilmesinin diğer yöntemlere göre daha avantajlı olacağı değerlendirilmektedir şöyle ki;

- Vergi, kripto varlık alım-satım platformları tarafından kullanıcıların alım-satım işlemleri üzerinden kesileceğinden ve platformların bu işlemleri otomatik olarak gerçekleştiren alt yapısal sistemleri olduğundan sisteme kolaylıkla entegre edilebilecektir,

- Kripto varlık-alım satım işlemi gerçekleştiren bireysel yatırımcı sayısının milyonlarla ifade edildiği düşünüldüğünde; milyonlarca kişiden beyan almak ve verilen beyanların doğruluğunu kontrol etmek yerine, bu verginin doğrudan platformlarca beyan edilmesi denetim açısından kolaylık sağlayacağı gibi vergi tahsilatı açısından da daha verimli olacaktır,

- Kullanıcıların kripto varlık alım-satım-değişim işlem üzerinden alınacağı için yatırımcıların kar/zarar edip etmemesine bağlı olmaksızın ve yıllık beyan beklenmeksizin vergi geliri sağlayacaktır,

- Ayrıca verginin doğrudan bireysel yatırımcı işlemleri üzerinden platformlarca kesilmesi ve beyan edilmesi durumu, bireysel yatırımcı açısından da ekstra beyan yükü oluşturmayacağından vergiye gönüllü uyumu artıracaktır.

SONUÇ

Kripto varlık alım-satım platformlarının kripto para borsası işletmeciliği faaliyetlerinden elde ettiği ana gelirleri genel itibariyle; kripto varlık alım-satım-değişim işlemlerinden doğan komisyon ücretleri, kripto para borsasına dahil kullanıcıların platform hesaplarında yer alan TL'leri çekmeleri karşılığında her bir işlem için alınan TL çekme ücreti ve kripto para borsasına dahil kullanıcıların kripto varlıklarını çekmeleri (*farklı kripto varlık alım-satım platformlarına transfer etmeleri*) karşılığında kripto varlık cinsinden kesilen çekme/transfer ücretleri oluşturmakta olup, özellikle kripto varlık cinsinden kesilen komisyon/çekme/transfer ücretlerinin konuyla ilgili net bir mevzuat olmaması, kripto varlıkların fiyatlarının çok değişkenlik göstermesi ve kesilen kripto varlık cinsinden komisyon gelirlerinin TL'ye çevrilmeden kripto varlık cinsinden hesaplarda kalması/satışa konu edilmemesi durumu veya vergiye tabi olduğunun düşünülmemesi gibi nedenlerle beyan edilmesi noktasında sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu gelirlerin vergiye tabi olduğu açık olup uygulamada bu gelirlerin ne şekilde beyan edilmesi gerektiğine ilişkin değerlendirmelerimize yazımızın ilgili bölümlerinde yer verilmiştir. Yine, bireysel yatırımcı işlemlerine platformlarca uygulanan komisyon oranına benzer oranda (binde 1) işlem vergisi benzeri bir vergi getirilmesinin bütçe gelirlerine ne kadarlık bir katkı sağlayacağı değerlendirilmiş ve diğer yöntemlere göre avantajlarına yer verilmiştir.

KAYNAKÇA

1. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
2. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
3. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
4. <https://coinmarketcap.com>
5. <https://spk.gov.tr/kurumlar/kripto-varlik-hizmet-saglayicilar/faaliyette-bulunanlar-listesi>
6. <https://tr.tradingview.com/news/muhabbit:3949595e7d9e8:0>
7. <https://www.dunya.com/ekonomi/turkiyede-kripto-para-yatirimi-yapanlarin-sayisi-ortaya-cikti-haberi-756092>
8. <https://www.binance.tr/fees/schedule>
9. <https://kripto.btcturk.com/yardim/komisyonlar>
10. <https://www.paribu.com/destek/#/trade/9>

Gürok Grup 75 Yaşında!

Gürok Grup olarak 1948'den bu yana Türkiye'yi ileriye taşıyan projelerle üretmeye devam ediyoruz.

Yenilikçi ve vizyoner bakış açımızla dünya markaları yaratma hedefiyle çalışıyor, Cumhuriyetimizin 100. yılında 75. yaşımızı kutlarken üretim ve ihracat rekorlarıyla ülkemize değer katıyoruz.

Kültürel mirasımızla gelecek arasında kurduğumuz bağla topluma değer katan projeler üretiyor; yaptığımız her işte dünya, toplum ve insanı odağımıza alarak daha iyi bir gelecek için var gücümüzle çalışıyoruz.

